

RAZENDE STORM

Ander werk van Arnaldur Indriðason

Maandagskinderen

Grafteken

Noorderveen

Moordkuil

Engelenstem

Koudegolf

Winternacht

Onderkoeld

Onderstroom

Doodskap

Verdwijnpunt

Schemerspel

Nachtstad

Erfschuld

Onland

Blauwzuur

Operatie Napoleon

Valkuil

Smeltend ijs

Boven water

Smeulend vuur

Vallende stenen

ARNALDUR INDRIDASON

Razende storm

Vertaald door Adriaan Faber

'VOLT

AMSTERDAM · ANTWERPEN

Dit verhaal is verzonnen. Namen, personen en gebeurtenissen zijn volledig aan de fantasie van de schrijver ontsproten en elke overeenstemming met de werkelijkheid berust op louter toeval.

Aanspreekvormen

Hoewel het IJslands de beleefdheidsvorm 'u' wel kent, wordt deze zelden gebruikt. Iedereen, met uitzondering van de president en enkele hoge functionarissen, wordt met de voornaam of 'je' aangesproken. Daarom is in dit boek gekozen voor de laatste aanspreekvorm.

Uitspraak van þ, ð en æ

De IJslandse þ wordt ongeveer uitgesproken als de Engelse stemloze th (bijvoorbeeld in *think*).

De IJslandse ð, die nooit aan het begin van een woord voorkomt, is de stemhebbende variant:
als in het Engelse *that*.

De IJslandse æ wordt uitgesproken als *ai*.

De dag waarop Konráð negen jaar werd kreeg hij het weer te horen. Dat hij niet altijd van die stomme vragen moest stellen. In zijn korte leventje had hij veel moeten leren en voor een deel ging hem dat makkelijk af. Maar er waren ook dingen waarvan hij pas langzamerhand, door ervaring wijzer geworden, op de hoogte was geraakt.

Jarig zijn en plezier hebben waren twee verschillende dingen. Er werd niets gedaan om het een beetje feestelijk te maken, het was een dag als iedere andere. Seppi was vergeten dat zijn zoon jarig was. Als hij daar al ooit aan gedacht had. Het was zaterdag en Seppi wist niet wat hem overkwam toen er op de deur van het kelderapartement werd geklopt en zijn ex-schoonzus, Konráðs tante van moederskant, voor de deur stond met een chocoladecake, die ze ter gelegenheid van de dag had gebakken. Onder haar arm droeg ze een pakje van haar zus, die in het oosten van het land woonde. Die was niet naar Reykjavík gekomen. De ex-schoonzus heette Addý. Ze keek Seppi met intense verachting aan.

‘Gefeliciteerd met je jongen.’ Ze was zo mager dat je haar botten kon tellen.

‘Welke jongen?’ vroeg Seppi.

‘Nou, Konráð natuurlijk!’ zei Addý. ‘Welke jongen...! Hij is jarig, vandaag. Weet je dat niet eens?’

Seppi had de hele nacht met zijn maten zitten drinken en keek haar vol onbegrip aan.

‘Waar bemoei je je mee, verdomme,’ zei hij, onuitgeslapen en hees na de ruige nacht.

‘Waar is de jongen?’

Seppi keek naar het pakje.

‘Is dat van haar?’

Op dat moment verscheen Konráð achter zijn vader.

‘Hallo kerel,’ zei Addý. ‘Van harte gefeliciteerd met je verjaardag. Negen jaar al! Ongelooflijk, wat ben je een grote, knappe vent geworden.’

‘Meid, hou eens op met slijmen,’ zei Seppi.

Konráð zei niets. Hij keek beurtelings naar Seppi en Addý en nam het pakje aan. Addý zei dat het van zijn moeder was, dat ze de allerliefste groeten voor hem had meegegeven en dat het haar zo speet dat ze niet voor zijn verjaardag naar de stad was gekomen, maar dat ze hoopte dat ze elkaar gauw weer zouden zien.

Konráð wilde wel iets zeggen, maar hij wist niet wat. Hij deed er dus het zwijgen toe, totdat Seppi de soesa zat was en de deur voor de neus van Konráðs tante dichtsmeet. Daarna duwde hij Konráð zo hardhandig naar binnen dat hij viel. Seppi liet zich op de bank vallen, mompelde iets over dat gedoe met die pakjes altijd, en viel snel weer in slaap.

Konráð legde het pakje op de keukentafel en zocht een mes om de touwtjes eromheen door te snijden. Er zat een doos in. Bovenop lag een brief, gericht aan ‘Konráð 9 jaar’, geschreven in grote, duidelijke letters. Gelukwensen en groeten van je mama uit Seyðisfjörður, die je zo mist. Groeten van je zus Beta. Ze verlangden er zo naar hem weer te zien, al zou dat nog wel een tijdje duren. Hopelijk gaat het goed met je, lieve kerel.

Boven in de doos lag een mooie blauwe trui die zijn moeder had gebreid en die een lekkere geur afgaf, te verklaren uit de verdere inhoud van de doos. Onder de trui lagen twee chocoladerepen en een zak met zuurtjes en toffees. Ook was er nog een zakmes met houten heft en een boek dat *Het avontureneiland* heette.

Konráð was te jong om in te zien dat de doos ook een gewetenskwestie vertegenwoordigde. Zijn moeder had Seppi destijds, toen ze hem verliet, gesmeekt de jongen met haar mee te willen geven. Konráð miste zijn moeder en hoopte dat ze terug zou komen, maar daarover las hij niets in de brief. Hij was boos op haar, hoewel hij haar ook probeerde te begrijpen. Hij had gezien hoe gewelddadig Seppi tegen haar was. En hij had zijn vader meer dan eens horen zeggen dat ze de jongen nooit zou krijgen. Nooit. Nooit!

‘Probeert ze soms je naar zich toe te lokken?’ vroeg Seppi toen

hij later op de dag wakker werd. Hij bekeek de inhoud van de doos, ondertussen de slaap met brandewijn wegspoelend. Hij nam een toffee en stak hem in zijn mond. Stak een van de chocoladerepen bij zich, alsof hij een douanebeambte was. Bekeek de trui en knikte alsof die zijn goedkeuring wel kon wegdragen. Toen haalde hij tien kronen uit zijn zak en gaf ze aan Konráð. Dat was zijn verjaardagscadeau.

‘Met wie heb je vannacht zitten spelen?’ vroeg Konráð, opkijkend uit *Het avontureneiland*.

‘Was je dan wakker?’

‘Was het een belangrijk iemand?’

Zijn vader gaf geen antwoord.

‘Waarom word je eigenlijk Seppi genoemd?’ vroeg Konráð, een naam die hij verder nooit tegenover zijn vader gebruikte.

Zo onschuldig als de vraag gesteld werd, zo hevig kwam de klap aan. Die raakte Konráð pal in zijn gezicht, zodat hij een bloedneus kreeg. Hij viel van de stoel bij de keukentafel waarop hij had gezeten en sloeg met zijn achterhoofd tegen de muur.

‘Stel niet van die oerstomme vragen!’ zei zijn vader.

De ervaring had Konráð langzamerhand geleerd geen oerstomme vragen te stellen, maar er waren nu eenmaal veel dingen die zijn nieuwsgierigheid wekten. Die nacht had hij een van de spelgenoten van zijn vader door de dunne wand horen bevelen: ‘Geef op, Seppi,’ en ‘Seppi, bijschenken,’ en hij meende te horen dat iemand een keer had gebluft. Een van de mannen had dat geestig gevonden en het uitgeschaterd. Seppi had niets gezegd en het allemaal over zijn kant laten gaan, tot verbazing van zijn zoon.

Daardoor werd het zo’n brandende kwestie. Maar het leven was niet makkelijk, daar met Seppi in het kelderappartement, en de manier waarop zijn vader reageerde was maar al te gebruikelijk. Al eerder had hij Konráð verboden van die stomme vragen te stellen en dat verbod ging soms gepaard met slaag. Of erger, want zijn vader had losse handjes. Zijn reacties konden onvoorspelbaar zijn en bezorgden Konráð nog steeds problemen: hij kon maar moeilijk inschatten wat er die dag stom was. Het leek allemaal af te hangen van de stemming, van het humeur van zijn vader op die bepaalde dag.

In de loop van de tijd had Konráð geleerd dat hij maar beter kon zwijgen. Als Seppi dan vroeg waarom hij nooit wat zei, haalde hij zijn schouders op. Zonder iets te zeggen.

Hij nestelde zich in de tuinstoel, dronk van zijn ijsthee en merkte dat het langzamerhand tijd werd om zijn medicijnen in te nemen. Hij keek over het gazon, over het droogstaande zwembad, over de begroeiing, die bezig was te verdorren. Het was nog steeds droog weer en de bevolking had bevel gekregen zuinig te zijn met water.

Hij had zich hier altijd prettig gevoeld en wilde nergens anders wonen. De zon was over de middaghoogte heen en de hitte naderde zijn hoogtepunt, maar de lucht was droog, waardoor het hier niet zo vervelend aanvoelde als in een vochtiger klimaat. Hij kon goed overweg met de plaatselijke bevolking en de burens waren heel aardige mensen. Ze stelden soms vragen over IJsland en zeiden dat ze er graag eens heen wilden, omdat ze zoveel over het land hadden gehoord, over de zuivere atmosfeer en de prachtige natuur. Maar ze wisten ook dat het er duur was, zeiden ze lachend.

Soms kwamen er IJslanders hierheen; de laatste jaren was hun aantal zelfs wat toegenomen. Het klimaat beviel ze, en de golfvelden; ze woonden in koop- of huurhuizen, of huurden een woning voor een paar maanden, in de periode waarin het in IJsland op zijn koudst en donkerst was. Oudere mensen, die graag de warmte opzochten. Hij had weinig met ze te maken. Hij was niet uit op hun gezelschap en had nooit ongevraagd contact met ze. Sommigen hadden gehoord dat hij daar al heel lang woonde en wilden weten of hij hen kon helpen bij het vinden van een passend huis, of hun een restaurant kon aanbevelen – zulke dingen.

Soms miste hij IJsland en dagdroomde hij dat hij erheen ging, al was het maar voor een dag of wat. Hij miste het IJslandse voorjaar. Het aanbreeken van de zomer met zijn lange dagen. Maar er zou nooit iets van komen, wist hij. De dokters hadden hem nog een paar maanden gegeven en daar wilde hij in alle rust met Ray van genieten.

Lieve Ray.

Hij kwam uit Arizona en ze hadden in hun jonge jaren bij dezelfde luchtvaartmaatschappij gewerkt. Ze waren al gaan samenwonen toen de mensen dat nog met lede ogen aanzagen en de strijd voor hun rechten nog maar net was begonnen. Daarna was het anders geworden, hun positie werd minder moeilijk, en nu merkten ze nog nauwelijks iets van vooroordelen. Het maakte niemand meer uit. Wie nog wel?

Hij reikte naar de ijsthee en dacht na over wat hij wilde doen, wat hij naar hij meende ook móést doen. Lang had hij het er moeilijk mee gehad dat hij tegenover Ray nooit helemaal open was geweest. Hij was bang voor de reactie van zijn levenspartner, maar naarmate de tijd tussen nu en het moment waarop de voorspellingen van de dokters in vervulling zouden gaan korter werd voelde hij sterker dat hij de plicht had hem het hele verhaal te vertellen. De gebeurtenis was al die jaren een zware last voor hem geweest, een nachtmerrie, en er was geen dag voorbijgegaan of hij had er niet om de een of andere reden aan moeten denken. Aan de pijn die hij had veroorzaakt. Aan de vergissingen die hij had begaan. Aan het zwijgen waarvoor hij had gekozen.

Nooit in al die jaren dat hij met Ray samenwoonde had hij de moed gehad er iets over los te laten; hij had het gewoon niet aangedurfd. Nu wilde hij alles vertellen. Voor het te laat zou zijn. Ray moest het weten. Hij zou hem laten beloven tijdens zijn ziekte niemand iets te vertellen. Wat er daarna gebeurde moest Ray maar beslissen.

Wat was het heet!

Hij bracht het glas ijsthee naar zijn gezicht en voelde de koelte ervan tegen zijn voorhoofd.

Hij kon zich niet indenken dat hij nog langer zou zwijgen.

De vrouw zat rustig in het politiebureau aan de Hverfisgata op haar beurt te wachten. Ze was na twaalfen met een taxi aangekomen, alleen. Ze droeg een beige winterjas met een sjaal en had een muts van ruwe wol op. Die nam ze al snel af, waarna ze zich ook van de sjaal ontdeed. De vrouw was klein van gestalte, de tachtig gepasseerd. Haar priemende blik volgde elke beweging in het bureau. De bezoekers hadden van alles en nog wat op de Hverfisgata af te handelen; sommige zaten er maar heel kort en waren dan al aan de beurt. Ze sprak met niemand van hen; de anderen praatten ook niet met haar. Ze zou graag een politiemanspreken, had ze gezegd, het deed er niet toe wie. Het zou wat langer kunnen gaan duren voor ze werd geholpen, maar dat leek haar niet uit te maken. Alsof ze toch niets beters te doen had.

Ze had zich op het weer gekleed. Diepe depressies waren de afgelopen dagen over het land getrokken, met kou, sneeuwval en zware hagelbuien. De sneeuw bleef liggen en het verkeer in de stad werd er zeer door bemoeilijkt. En naar de weerberichten te oordelen zouden de depressies nog wel een tijdje aanhouden.

Toen Marta na de grote middagpauze met een windvlaag het bureau in werd geblazen viel haar oog op de bezoekerster. Bijna twee uur later, toen ze even een kop koffie ging halen, zat de vrouw nog steeds op dezelfde plaats, alsof ze een gevonden voorwerp was.

‘Wat is dat voor iemand?’ vroeg ze bij de balie. ‘Zit die hier al de hele dag?’

Een duidelijk antwoord kreeg ze niet. De reden van de aanwezigheid van de vrouw scheen vergeten te zijn of was nooit doorgegeven, en ze had ook geen tekenen van ongeduld vertoond, maar was rustig blijven wachten tot ze aan de beurt was. Marta verwenste de maffetels achter de balie, ging naar de vrouw en vroeg of ze iets voor haar kon doen.

‘Nee,’ zei de vrouw. ‘Het is niet dringend... Ben jij van de politie?’ Volgens haar kon Marta nauwelijks bij de politie werken met die afgedragen tuniek, dat gezicht zonder enige make-up en die war-rige haardos.

‘Kom maar mee,’ zei Marta. Ze leidde de vrouw de gang op naar haar kantoor, bood haar een stoel aan en vroeg of ze koffie wilde. De vrouw bedankte. Ze wilde alleen maar naar huis.

‘Waarmee kunnen we je helpen?’ vroeg Marta. Ze keek naar de zware, natte sneeuwvlokken die zich aan het raam hechtten: de zo-veelste bui die over de stad trok. Nog net kon ze door de sneeuw-bui heen de autolichten op de Snorrabraut onderscheiden.

‘Het is vanwege een pistool.’

‘Wat voor pistool?’

‘Dit hier,’ zei de vrouw. Ze opende haar tasje, haalde er een vuile lap uit en vouwde die open. Er kwam een oud vuurwapen tevoor-schijn, dat ze aan Marta liet zien.

‘Wat krijgen we nou?’ zei Marta verbaasd.

‘Het kan zijn dat dit van mijn man is geweest,’ zei de vrouw, ter-wijl ze Marta het pistool aanreikte. ‘Hij is een halfjaar geleden ge-storven, mijn arme lieverd. Ik wist niet wat ik ermee moest. Toen zei Kamilla, mijn buurvrouw, dat je wapens moest inleveren, of ze opnieuw laten registreren als de eigenaar niet meer leefde. Dat had haar man ergens gelezen. Het enige wat ik kon bedenken was er-mee naar jullie te gaan.’

De vrouw slaakte een zucht. Het was heel wat voor haar geweest om de spullen van haar en haar man te moeten sorteren: veel van wat ze zich in de loop der jaren hadden aangeschaft zou bij het grofvuil terecht komen. Er stond een container van de afvalcentra-le voor het huis; flink wat spullen die in de garage hadden gestaan waren erin beland. Ze had niet geweten wat ze met al die boeken aanmoest, en nog minder met de stapels grammofoonplaten die ze hadden gehad. Dat kwam vooral doordat haar man zoveel hield van jazz, van Amerikaanse popnummers en van die luidruchtige Rus-sische symfonieën. Daar had hij zo graag naar geluisterd. Zolang ze een gezin waren geweest hadden ze in dit huis gewoond, maar nu verhuisde ze naar een gerieflijk appartement voor ouderen, in een flatgebouw met een lift en een huisbewaarder. De container raakte

al aardig vol met huisraad en dingen die ze eigenlijk niet meer nodig had en waar ze geen plaats meer voor zou hebben.

Toen ze het pistool had gevonden was ze nogal geschrokken. Een pistool – ze zou niet weten wat nou precies de kolf was van zo'n ding, of de trekker. En ze vroeg zich af waar het vandaan kwam. Ze had het in de garage gevonden, op een plank met gereedschap, waarop alleen haar man af en toe iets te zoeken had. Het was in deze lap hier gewikkeld en weggestopt achter een gereedschapskist.

'Je wist dus niet dat hij dat wapen had?' vroeg Marta, toen de vrouw haar verhaal had gedaan.

'Ik had er geen idee van,' zei de vrouw. 'Nooit geweten dat hij dat daar had verborgen. Hij heeft me er ook nooit iets over verteld. Ik neem aan dat het van hem was, maar waar het vandaan komt is me een raadsel. Ik weet er verder niks van.'

'En wat nu, wil je het op jouw naam laten zetten?' vroeg Marta.

'Welnee. Op mijn naam? Wat moet ik met dat ding? Ik wil dat jullie het nemen,' zei de vrouw, en ze reikte Marta het vuurwapen aan.

Hoewel Marta een buitengewoon kundig rechercheur was herkende ze het type pistool niet direct. Het was een oud wapen met een dunne loop vanuit een grote kolf; het lag prettig in de hand. Aan de buitenkant was het versleten en verweerd, al leek het zwarte pistool in geen tijden gebruikt. Of het geladen was kon ze niet zien. Ondanks haar vele jaren bij de recherche was Marta geen echte vuurwapenspecialist. Tamelijk licht kaliber, dacht ze. Ze woog het wapen op haar hand. Soortgelijke pistolen meende ze weleens in films te hebben gezien.

'Stond het al geregistreerd?' vroeg ze. 'Heb je er een registratiebewijs van gevonden?'

'Nee, zoiets heb ik niet gevonden. En hij was geen jager, kan ik je wel zeggen.'

'Het is ook niet geschikt om mee op jacht te gaan,' zei Marta. Ze bekeek het wapen beter. Uiteindelijk vond ze de bijna weggesleten merknaam: Luger. Een oud Duits merk, wist ze.

'Ik heb hem gevonden, hij lag in de kamer,' zei de vrouw. 'Ik was eventjes de deur uit, ik moest bij mijn buurvrouw zijn, en toen ik terugkwam lag hij op de vloer. Hartaanval.'

De vrouw glimlachte flauwtjes.

‘Het was allemaal zo gewoon,’ zei ze, ‘behalve dan dat hij dood was. Hij had koffiegezet en was de krant gaan zitten lezen. De in memoriams*. Die las hij altijd heel nauwkeurig.’

Het wapen bleef een paar weken bij Marta in een la liggen, want ze had genoeg te doen. De afdeling was constant onderbezet en de taken hoopten zich op. Ze was pas teruggekomen van verlof, nadat ze voor haar alcoholverslaving in therapie was geweest. Konráð had haar met klem aangeraden zich in Vogur** te laten opnemen en uiteindelijk had ze toegegeven. Nu was ze weer aan het werk, al had het haar wat tijd gekost om de vaart er weer in te krijgen.

Marta speelde met de gedachte het pistool stilletjes mee te nemen en het zelf te houden, als een soort verzamelobject. Zo zag het er ook uit. Als een wapen uit een oude film. Op een dag, toen de eindeloze reeks depressies begon af te nemen, nam ze het zomaar, zonder een bepaalde reden, mee naar de technische recherche in Grafarholt. Ze liet het zien aan een van de teamleden, een zekere Óliver. Die werkte al heel lang bij de technische afdeling en was vuurwapenspecialist. Het zou best eens wat waard kunnen zijn, dacht ze, al had ze het daar nooit eerder met anderen over gehad. Óliver had het erg druk, was met zijn gedachten bij heel andere dingen. Als hij er tijd voor had zou hij het pistool beter bekijken, zei hij – Marta moest het maar bij hem achterlaten. Een beetje onwillig gaf ze daaraan gehoor.

* In de IJslandse kranten worden dagelijks herdenkingsartikelen opgenomen, geschreven door familieleden en vrienden van een overledene. (*Noot van de vertaler*)

** Inrichting in Reykjavík voor de behandeling van verslavingen. (*Noot van de vertaler*)

Ze zaten in de auto; Leó dutte een beetje. Hij had een leuke avond achter de rug, vertelde hij: thuis een feestje gebouwd. Eigenlijk was hij niet van plan geweest op zijn werk te verschijnen. Hij had overwogen zich ziek te melden, maar was ten slotte toch maar van huis gesloft en pas laat in de ochtend op het bureau verschenen. De hele dag had hij over zijn bureau gehangen zonder ook maar iets anders uit te voeren dan koffiedrinken. Konráð vond het niet prettig de avond op deze manier te moeten doorbrengen. Het verveelde hem hier, wachtend in de auto, Leós dronkenmansverhalen aan te moeten horen.

Bij de politie waren ze al meteen goede vrienden geworden; ze werkten uitstekend samen. Ook hun vrouwen waren heel goed bevriend geraakt en het had niet lang geduurd of de beide echtparen ontmoetten elkaar regelmatig, deden in de weekends gezamenlijk iets leuks, kampeerden in Húsafell of Þórsmörk. Leó bleek, als hij in de stemming was, onderhoudend en vindingrijk, had altijd wel een plannetje klaar, en Dóra, zijn vrouw, kende het land beter dan zij allemaal samen. Op hun tochten voerde zij het opperbevel.

‘Waar blijft die schooier nou?’ vroeg Leó, wakker schrikkend uit zijn hazenslaapje. Hij streek met zijn mouw over zijn mond. ‘Komt natuurlijk niet opdagen. Zullen we maar gaan? Die vent heeft gewoon maar wat gezegd, wedden?’

Konráð keek op de klok.

‘We geven hem nog vijf minuten,’ zei hij. ‘Dan vertrekken we.’

‘Hoor je dat?’ vroeg Leó. Hij zette de radio harder en keek de duisternis in.

‘Nee,’ zei Konráð, terwijl hij zijn oren spitste. ‘Is dat disco?’

‘Boney M.’, zei Leó en hij knikte.

Konráð schudde zijn hoofd. Van die groep had hij nog nooit gehoord.

‘Heeft wat van ABBA,’ zei Leó. ‘Maar dan beter.’

Konráð had daar geen mening over. Hij hield meer van IJslandse popsongs, hoewel het in feite meestal om IJslandse teksten ging, gezongen op bekende buitenlandse melodieën.

‘Je moet wel heel nieuwsgierig zijn naar wat er gebeurd is,’ zei Leó na een korte stilte. ‘Dat kan niet anders.’

Voor Leó aan zijn dutje begon had hij een onderwerp aangesneden waarvan hij maar nooit genoeg kon krijgen: het lot van Konráðs vader en hoe dat lot voor het slachthuis in de Skúlagata had toegeslagen.

‘Ik ga ervan uit dat hij het over zichzelf heeft afgeroepen,’ zei Konráð.

‘Beweer je nou dat hij het verdiend heeft?’

‘Nee, zoiets verdient geen mens.’

‘Het is nu vijftien jaar geleden, toch?’

‘Ja, zoiets.’

‘Als het mijn vader was geweest had ik het er niet bij laten zitten,’ zei Leó. ‘Die man is neergestoken. Omgebracht! Ik zou geen moment rust meer hebben. En al helemaal niet als ik bij de politie was gaan werken.’

‘Tja...’ zei Konráð. ‘Eigenlijk vind ik het niet zo prettig om het erover te hebben.’

‘Het was natuurlijk wel een duistere figuur,’ vervolgde Leó, zonder zich iets aan te trekken van Konráðs woorden. ‘Geweldpleger. Kleine crimineel. Maar toch...’

‘Ja, ik...’

‘Behalve als het een waardeloze vader was,’ ging Leó door. ‘Ik weet het niet... Dan zag het er misschien een beetje anders uit.’

‘Ben je lang opgebleven vannacht?’ vroeg Konráð.

‘Poeh, veel te lang,’ zuchtte Leó. ‘Ik heb misschien maar drie uur geslapen.’

‘Ze beginnen een beetje over je te kletsen,’ zei Konráð. Hij wilde over een ander onderwerp praten, bij voorkeur over Leó zelf. Hij ergerde zich altijd wanneer die over zijn vader begon.

‘O ja?’ zei Leó.

‘Niet vaak, hoor. Maar ik wil gewoon dat je het weet. Zoals vandaag. Het is nu maandag en toen je begon was je feitelijk nog teut.’

‘Ze beginnen te kletsen...’ snoof Leó. ‘Nou, met mij is er anders niks mis. Zeg dat maar tegen ze. Wie kletst er trouwens over me?’

Ze schrokken allebei toen er aan Konráðs kant op de autoruit werd getikt. Een man van middelbare leeftijd in winterjack was ongemerkt naar hen toe gelopen en boog zich voorover om de auto in te kunnen kijken.

‘Ben jij Konráð?’ vroeg de man toen Konráð het raam naar beneden had gedraaid. ‘Was jij dat, aan de telefoon?’

‘Kom in de auto zitten,’ zei Konráð. De man keek zijdelings naar Leó, wantrouwig en op zijn hoede.

‘Werkt die met je samen?’ vroeg hij.

‘Ja, dit is Leó. Kom in de auto zitten,’ zei Konráð nog een keer. Een ogenblik later liet de man zich op de achterbank zakken, aan de kant waar ook Konráð zat. Er hing een rokerslucht om hem heen, alsof hij nog pas een goedkope sigaar had opgestoken. Misschien had hij hen vanuit de verte in de gaten gehouden, niet zeker of hij deze stap zou zetten. Leó draaide zich half in zijn stoel om, om hem beter te kunnen zien. Konráð zag in de achteruitkijkspiegel alleen zijn gezicht.

De politie had een tip gekregen over illegale verkoop van alcohol en tabak in een populaire disco in de stad. Een grootschalige handel scheen het niet te zijn, maar Konráð had niettemin beloofd de zaak te onderzoeken. Een werknemer van de disco, die zijn naam niet had willen noemen, had een tip doorgegeven en was in contact gekomen met Konráð. Die had de man na veel gepraat en gedoe zo ver gekregen hem te willen ontmoeten. De man had plaats en tijd afgesproken en bepaald hoe de ontmoeting in zijn werk zou gaan. Zo kwam het dat de twee rechercheurs in de auto zaten te wachten, op een makkelijk te bereiken plek, niet ver van de Blesugróf. Konráð had anonimiteit beloofd – voor de man kennelijk heel belangrijk – en was er via de telefoon achter gekomen dat hij het serieus meende en misschien zelfs een beetje bang was.

‘Ik ben geen kletskaus,’ zei de man toen hij zich op de achterbank had geïnstalleerd en Konráð via de spiegel aankeek. ‘Dat wil ik even duidelijk stellen. Het enige wat ik wil is dat jullie hiervan afweten en mij er verder buiten laten. Ik wil niet dat mijn naam ergens opduikt.’

‘Waar ben je bang voor?’ vroeg Leó.

‘Prima,’ zei Konráð. Hij verstellde de achteruitkijkspiegel zo dat hij het gezicht van de man beter kon zien. ‘Vertel ons maar wat er aan de hand is, zodat we een idee krijgen waar het over gaat. En het zou wel prettig zijn als wij in elk geval weten hoe je heet.’

De man keek nog steeds met een wantrouwige blik naar Leó. Bang was hij nergens voor, zei hij, maar er gebeurden hartstikke onwettige dingen in die tent. Het was een populaire disco. Het liep er ieder weekend stampvol en er werd een enorme smak alcohol en tabak verkocht. Maar dat kwam nauwelijks in de officiële boekhouding. Er was wel een ander soort boekhouding: van smokkel vanuit het vliegveld en vanaf zeeschepen; de opbrengst kwam helemaal in de zak van de eigenaar terecht. Er kwamen regelmatig zendingen alcohol binnen van de legerbasis op vliegveld Keflavík en van zee-lui van de grote vaart, soms in flessen, soms in hele jerrycans. De flessen kregen een etiket van de Rijkstabak- en alcoholverkoop. Hij had al in heel wat wijnbars en disco’s gewerkt, zei de man, het hele land door, en af en toe werd er echt weleens gerotzoid met spiritus en gesmokkelde drank, maar nooit in zulke hoeveelheden en zo systematisch.

‘Heb je die boekhouding bij je?’ vroeg Konráð toen de man zijn verhaal gedaan had.

‘Nee, die heb ik niet,’ zei de man. ‘Maar het is echt zo, dat weet ik gewoon. Ik neem de gesmokkelde drank in ontvangst, doe die in flessen en verkoop ze aan de bar. Verder lever ik sigaretten aan bepaalde klanten. Maar ik ben het zat en dat wou ik jullie laten weten.’

‘Werk je daar niet meer?’ vroeg Konráð.

De man aarzelde.

‘Nee, ik werk er niet meer.’

‘Waarom niet? Vanwege wat je verteld hebt?’

‘Dat kun je wel stellen, ja,’ zei de man die anoniem wenste te blijven. Hij keek Konráð met een ernstige blik via de achteruitkijkspiegel aan.

Toen leek hij ineens schuw te worden. Hij opende het portier van de auto. Leó zei dat ze nog niet klaar waren, maar die woorden troffen geen doel. De man zei dat hij verder niets te zeggen had en stapte uit. ‘Waar ga je naartoe, kom nou hier!’ riep Leó, maar de man

luisterde niet, smet het portier nogal hard dicht en was voor ze het wisten in het donker verdwenen.

‘Rare gast,’ zei Leó, die nog half omgedraaid voorin zat.

‘Moeten we dit niet natrekken?’ zei Konráð.

‘Waarschijnlijk wel,’ zei Leó ongeïnteresseerd.